

Högskolan i Skövde
Institutionen för kommunikation och information

Läxor – en del av undervisningen?

En studie kring lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor

Läraryrket, ht 2009
Examensarbete, 15 hp
(Avancerad nivå)
Författare: Camilla Bergström
Karin Hansson
Handledare: Mia Karlsson

Resumé

Arbetets art: Examensarbete i lärarutbildningen, Avancerad nivå, 15 hp
Högskolan i Skövde

Titel: Läxor – en del av undervisningen? En studie kring lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor.

Sidantal: 26 sidor

Författare: Camilla Bergström
Karin Hansson

Handledare: Mia Karlsson

Datum: 27 januari 2010

Nyckelord: Läxor, undervisning, kunskap, lärande, lärare, förhållningssätt, intentioner

Vår kvalitativa studie utgår från vad lärare säger sig ha för intentioner med läxor och vilket förhållningssätt de har till dem. Vi ville skapa oss en bild om hur vi kan förhålla oss till läxor i vår kommande yrkesroll som lärare. För att uppnå syftet med studien intervjuade vi fyra lärare i de tidiga skolåren. Utifrån materialet intervjuerna gav kom vi fram till fyra olika kategorier kring lärares förhållningssätt till läxor: *Läxor som tradition och rutin*, *Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven*, *Läxans tidsvinst och tidskostnad* samt *Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner*. Resultatet visar att för lärare är läxor viktiga för att upprätthålla en bra och nära relation till föräldrar och för att föräldrarna ska bli delaktiga och kunna se vad deras barn presterar och arbetar med i skolan. Ett annat lärarsyfte, med att ge läxor är att eleverna behöver färdighetsträning för att ta till sig den kunskap som förmedlas i skolan. Läxor är en självklar del av skolan för de allra flesta lärare, men läxor är inget stort diskussionsämne vare sig i arbetslag eller på skolorna i allmänhet.

Abstract

Study: Degree project in teacher education, Advanced level, 15 hp
University of Skövde

Title: Homework – a part of the teaching? A study on teachers' attitudes
to and intentions with the homework.

Numbers of pages: 26 pages

Author: Camilla Bergström
Karin Hansson

Tutor: Mia Karlsson

Date: 27 of january 2010

Keywords: Homework, teaching, knowledge, learning, teacher, attitude, intention

Our qualitative study is aimed at teachers' intentions with the homework and their attitude to it. We wanted to create a picture of what attitude we could adopt to homework in our future professional role as teachers. To achieve the objective of the study, we interviewed four teachers in the elementary school. Based on the material the interviews gave we came up with four categories around teachers' attitude to homework: *Homework by tradition and routine*, *Teachers' views on homework given to the pupils*, *Homework as a timesaver and a timecost* and *Parents as a partner and a help with homework*. The result shows that for teachers is homework important to maintain a good and close relationship with parents and that parents should be allowed to see their children's achievements and what they are working with in the school. Another intention, for teachers, with homework is that pupils need skills in order to take in knowledge. Homework is a natural part of school for most teachers, but homework is not a major topic of discussion either in teams or schools in general.

Innehållsförteckning

BAKGRUND	1
INLEDNING.....	1
SYFTE	2
LITTERATURGENOMGÅNG	3
<i>Teorier kring lärande</i>	3
<i>Styrdokument och läroplaner</i>	3
<i>Tidigare forskning</i>	4
METOD	8
METODVAL.....	8
URVAL.....	9
GENOMFÖRANDE	9
ANALYS	11
TROVÄRDIGHET	11
FORSKNINGSETIK.....	12
RESULTAT	13
LÄXOR SOM TRADITION OCH RUTIN	13
LÄRARES SYN PÅ LÄXOR MED HÄNSYN TILL ELEVEN	14
LÄXANS TIDSVINST OCH TIDSKOSTNAD	15
FÖRÄLDRAR SOM LÄXHJÄLP OCH SAMARBETSPARTNER	17
RESULTATSAMMANFATTNING	19
DISKUSSION	20
RESULTATDISKUSSION.....	20
<i>Läxor som tradition och rutin</i>	20
<i>Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven</i>	21
<i>Läxans tidsvinst och tidskostnad</i>	21
<i>Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner</i>	22
METODDISKUSSION	23
VIDARE FORSKNING.....	24
REFERENSER	25
Bilaga 1 Intervjufrågor	

Bakgrund

I inledningen av vårt arbete redogör vi för vårt valda ämne samt vi motiverar också varför vi intresserar oss för lärares förhållningssätt till läxor. Därefter presenterar vi vårt syfte med studien samt våra frågeställningar. I bakgrunden tar vi även upp teorier och tidigare forskning som berör vårt valda ämne.

Inledning

Studien utgår från läxor och dess syfte ur ett lärarperspektiv i de tidiga skolåren. Enligt Nationalencyklopedins ordbok¹ står ordet läxa för ”(skol)uppgift som skall utföras i hemmet”. Vi vill skapa oss en bild om hur vi kan förhålla oss till läxor i vår kommande yrkesroll som lärare. Med erfarenhet från vår verksamhetsförlagda utbildning, vfu, ser vi att läxor används i dagens undervisning och att lärare, enligt oss, inte alltid reflekterar över syftet med dessa. Dessutom anser vi att vi inte fått tillräckligt med kunskap om läxor och dess syfte i vår lärarutbildning. Som föräldrar har vi många gånger ställt oss frågande till läxans mening och betydelse och i vilken utsträckning läxan är utmanande och utvecklande för barnen. Det kan kännas som att läxan ibland kommer hem bara för att det, av tradition, ska vara så. För att veta hur man som lärare kan förhålla sig till läxor, tycker vi att det är viktigt att man reflekterar över läxan, både vad det gäller dess syfte och innehåll. Att som lärare använda läxor i sin undervisning anser vi kräver en reflektion då vi tror att läxor i vissa fall kan påverka elevers motivation till skolan och skolarbete. Vi anser att det man som lärare, främst bör reflektera över är läxans innehåll och vad den kan innebära för elever, men också vilka förutsättningar elever har vad det gäller hjälp och stöd vid hemarbete. I Skolverkets (2006) Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) står det inte någonting om läxor utan enbart om samverkans betydelse mellan hem och skola för elevens utveckling och lärande. Här ställer vi oss frågande till om det verkligen finns grund för att ge läxor och vilket syfte lärare har med dem. Med de erfarenheter vi har ser vi att det är mer vanligt än ovanligt att det ges läxor varje vecka till elever i de lägre skolåren. Några barn ser säkert fram emot att få sin läxa medan andra ser läxorna som tvång och ytterligare ett krav från oss vuxna. Läxorna ska göras på kvällen och ofta krävs det både hjälp och stöd från föräldrarna, för att läxorna ska bli gjorda på rätt sätt. Det finns många olika familjeförhållanden och andra skäl till att man som förälder inte alltid har ork, förmåga

¹ Nationalencyklopedin - ordbok. (Hämtad: 2009-12-14). [Elektronisk]. Tillgänglig: http://ne.se.persefone.his.se/sve/hemuppgift?i_h_word=1%C3%A4xa

eller tid till att sätta sig med barnen och deras läxor när kvällen nalkas. Vi anser också att det finns annat som är viktigt för att barnen ska orka med skolarbetet och då tänker vi på fritidsintressen och fritidsaktiviteter. Varför ska barnen ha med sig arbete hem när skolan är slut? Läxor är något som vi ofta hört diskuteras bland föräldrar, att de ofta skapar konflikter och gräl likaväl som de ibland skapar bra diskussioner mellan barn och förälder. Vår förhoppning är att vår studie kan öka och fördjupa kunskaper kring läxan och dess syfte och betydelse, både för blivande och yrkesverksamma lärare men även för föräldrar till barn i skolåldern.

Inom vår studies forskningsområde finns inte mycket tidigare forskning eller så många studier som genomförts. Den litteratur och forskning vi har tagit del av är Hellstens (1997) artikel som behandlar läxan som fenomen och hur den kan ses som en ritual snarare än som en arbetsmetod. Vi har dessutom tagit del av Westlunds (2004) och Leos (2004) studier kring läxan som de belyser ur olika perspektiv. För att få en bredare överblick av vårt forskningsområde har vi även tagit del av internationell forskning som gjorts i USA. Både Cooper (2007) och Kohn (2006) beskriver sina egna studier men framställer också hur läxfenomenet skildras i andra studier. Vi presenterar denna forskning och litteratur mer ingående under rubriken teoretisk bakgrund och tidigare forskning. Där presenterar vi även läxans roll i styrdokumentet men också teorier kring lärande med hjälp av bland annat Kroksmark (2003).

Syfte

Syftet med studien är att undersöka och kartlägga lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor i skolår 1-3. Frågeställningarna är:

- Vilka förhållningssätt går att urskilja i lärares redogörelser för att ge läxor?
- Vilka intentioner säger sig lärare ha med att ge elever läxor?

Litteraturgenomgång

Här lyfter vi fram några teorier kring lärande som kan bidra till besvarandet och begripliggörandet av studiens frågor. Vidare tittar vi på läroplanens, men även på kursplanens syn på läxan som begrepp för att slutligen redovisa tidigare forskning som gjorts kring lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor.

Teorier kring lärande

Det finns många pedagoger och filosofer, som inte är samtida med oss, vars teorier fortfarande lever kvar i dagens undervisning i skolan. Då man som lärare planerar sin undervisning men också då man ger elever läxor kan man, utifrån olika teorier, ta hänsyn till när och hur barn lär sig. Vi väljer här att kort presentera två pedagoger vars teorier är gångbara än i dag. Kroksmark (2003) beskriver Lev Vygotskij och Jean Piaget, båda födda år 1896, som pedagoger som på sin tid bland annat kom fram till olika aspekter av lärande och utveckling bland barn och elever. Valet av dessa pedagogers teorier har vi gjort med utgångspunkt i när och hur barn lär sig, vilket kan vara en bland många aspekter att ta hänsyn till då man förhåller sig till läxor och då man tar ställning till vilka intentioner man har med att ge läxor.

Kroksmark (2003) skriver att Vygotskij ansåg att undervisning i skolan inte ska vara fokuserad på det som redan är avklarat, utan i stället lägga stor vikt på det eleverna ska lära sig. Processen för lärande i lek och undervisning är bra förutsättningar för att barn ska utvecklas intellektuellt såväl som socialt. När barn imiterar andras beteende i lekar och elever tar efter lärare i undervisning är detta förenat med insikt. Elever lär sig bäst genom att lärare skapar situationer som ger dem möjligheter att upptäcka strategier för att lösa problem och lära sig. Vygotskij menade att allt lärande sker i samspelsituationer. Dessa teorier tycker vi kan ligga till grund för lärares tankar om hur man kan förhålla sig till läxor. Om lärare ser lärandet som centralt i läxorna kan de ta Vygotskijs tankar i beaktande i sitt förhållningssätt till läxor, då han menar att lärande sker i samspel med andra. Enligt Piaget (1973) ses lärandet hos människan utifrån olika inlärningsnivåer. Det betyder att man måste ta sig igenom en nivå för att vara redo för nästa, men också att den föregående nivån är en förutsättning för nästkommande. Att som lärare ta hänsyn till varje elevs förutsättningar och vilken inlärningsnivå eleven befinner sig på kan vara en del i reflektionen över hur man kan förhålla sig till läxor.

Styrdokument och läroplaner

Då vi i vår studie vill undersöka och kartlägga lärares förhållningssätt och intentioner kring att ge elever läxor vänder vi oss till styrdokument och läroplan i syfte att studera hur dessa behandlar detta ämne. En lärares uppdrag utgår från dessa dokument och de kan ses som grund i det pedagogiska arbete lärarna utför. I Skolverkets (2006) Lpo 94

omnämns inte läxor vid något tillfälle. Däremot finns det riktlinjer hur samarbetet mellan skola och hem skall ske. Bland annat skall läraren ”samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling” (s. 14). Den nuvarande läroplanen, Lpo 94, föregicks av Skolöverstyrelsens (1980) Läroplan för grundskolan, Lgr 80. I den läroplanen ansågs det att läxor skulle utgöra en del av skolans arbetssätt. ”Att lära eleverna att ta ansvar för en uppgift, avpassad efter deras individuella förmåga, är en väsentlig del av den karaktärsdanning som skolan skall ge.” (Skolöverstyrelsen 1980 s. 50). Som vi nämnt berörs inte läxan i vår nuvarande läroplan och inte heller i kursplaner eller i skollagen. Skolverket (2008) klargör i Grundskolans kursplaner och betygskriterier ”vad alla elever skall lära sig men lämnar samtidigt stort utrymme för lärare och elever att välja stoff och arbetsmetoder. Kursplanerna anger inte arbetssätt, organisation eller metoder.” (s. 5). Läxor berörs inte i kursplanerna men däremot ges det möjligheter för läraren och eleven att välja hur undervisningen läggs upp för att målen skall kunna uppnås. Samtidigt förtydligar Skolverket (2008) att både läroplan och kursplan ligger till grund i planering av undervisning. Men då undervisningen organiseras, samordnas och då arbetssätt väljs skall det tas hänsyn till grundläggande värden som individens frihet och integritet, människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med dem som är svaga och utsatta. Detta är aspekter man kan ta hänsyn till då man som lärare ger elever läxor, men även i undervisningen i stort.

Tidigare forskning

Omfattningen av tidigare forskning och studier kring läxor är inte särskilt stor. Vi har ändå tagit del av några studier och en del forskning som allmänt berör ämnet läxor, både från Sverige men även från utlandet och då främst USA. För att man som lärare ska veta hur man ska förhålla sig till läxor och kunna reflektera över vilka intentioner man har med att ge eller inte ge läxor kan man behöva veta vad läxor ger och vad de leder till. Cooper (2007) har, i USA, försökt att se vilka effekter läxor har och jämfört elever som har och inte har läxor, för att se om kunskapen ökar när man har läxor. Det finns många parametrar som spelar in när man tittar på prestationer och jämför olika elever. Han menar att man som lärare bör ha ett mål med de läxor man ger elever och en avsikt med läxor är att elever ska uppnå ett lärande. Cooper (2007) kommer i sin studie fram till att det inte finns belägg för att elever med läxor presterar mer än elever utan läxor. Enligt Kohn (2006) finns det inga studier som pekar på att läxor, i grundskolan, gör att elever lär sig mer. Han tydliggör att då man tittar på normativa tester, vilka man kan jämföra med våra nationella prov, finns det inget som säger att elever som haft läxor får bättre resultat än de elever som inte haft det, utan de har snarare sämre resultat. Hellsten (1997) redogör för en del forskning som gjorts kring läxan och då främst den forskning som tar upp vilken effekt hemarbete har på elevers prestationer. Det visar sig att det finns ett brett spektra av uppfattningar kring detta. Flera forskare ser ett positivt samband mellan läxor och elevers resultat i skolan men det finns även de som ser negativa samband eller rentav inte några samband alls. Cooper (2007) har tittat på och

tagit fram positiva och negativa effekter av läxor. De positiva effekterna har han delat in i fyra kategorier med underkategorier enligt följande:

1. Omedelbar prestation och lärande vilket ger: Bättre behållning av faktabaserad kunskap; ökad förståelse; bättre kritiskt tänkande, begreppsbyggnad och ökar kunskapsprocesserna.
2. Långsiktigt akademiskt lärande vilket: Uppmuntrar lärande under fritiden; ger bättre attityd till skolan; ger bättre studievänor.
3. Akademiskt lärande vilket: Ger bättre självdisciplin; gör eleven till en bättre tidsorganisatör; gör eleven till en självständig problemlösare.
4. Mer föräldrauppskattning och föräldraengagemang.

De negativa effekterna delar Cooper (2007) in i fem kategorier enligt följande:

1. Mättnad, vilket kan leda till att eleverna: Tappar intresse för akademiskt material; fysiskt och emotionellt blir utmattade/uttröttade.
2. Ingen tid för fritidsaktiviteter.
3. Störande föräldrainblandning vilket kan leda till att eleverna känner: Press att göra klart och att prestera bra; förvirring inför instruktioner och tekniker.
4. Fusk, vilket kan betyda att elever: Kopierar från andra studenter; får hjälp från exempelvis förälder eller äldre syskon.
5. Ökade skillnader mellan hög- och lågpresterande elever.

Trots att både Cooper (2007) och Kohn (2006) ifrågasätter effekterna av läxor visar Kohn (2006) på ökningen av läxor för elever som är från sex till åtta år. Mellan 1981 och 1997 har läxorna för de lägre åldrarna ökat med 58 % vilket betyder att eleverna måste lägga ner mer än dubbelt så mycket tid på sina läxor. 2002 uppdaterades undersökningen och då hade läxorna ökat ytterligare och hamnat på hela 68 %. Dessa siffror pekar på en trend som säger att lärare ger elever fler och fler läxor i de lägre åldrarna. Om man jämför studier som är gjorda på samma sätt med elever mellan nio och tolv år så ser man att de inte har mer läxor än de eleverna mellan sex och åtta år. Lärare tycker att läxor är till nytta för elever. Cooper (2007) visar att lärare som undervisar elever i de lägre åldrarna ser läxorna som ett verktyg för att socialisera elever och att lära dem att studera även på sin fritid, inte så mycket för att elever ska lära sig någon specifik färdighet eller kunskap. Det är inte alltid elever förstår eller vet syftet med läxor. Westlund (2004) skriver att det finns studier som visar att elever, i de lägre skolåren, tror att lärare ger läxor för att de ska få beröm och för att de ska slippa få något straff. Andra elever tror att de har läxor för att tillfredsställa föräldrar och lärare. Det visar sig att inga elever, mellan år 2 och år 5, ser någon koppling mellan läxor och ansvar, planering eller studieförmåga.

Hellsten (1997) redovisar hur pedagogisk litteratur i ett lärarperspektiv framställer fenomenet läxa. Han presenterar olika aspekter av lärares uppfattningar och synsätt kring läxor. Vi vill lyfta fram dem för att senare i diskussionen kunna jämföra dem med vårt resultat. En uppfattning kring läxor menar han är *förberedelse* och då åsyftas en

förberedelse inför prov och läxförhör men också uttrycks det att det är en förberedelse för skolan själv. Han hänvisar till en lärare som menar att läxor är förberedande för kommande läxarbete i högre årskurser och att man, av den anledningen, bör ge läxor till elever redan i de tidiga skolåren. En annan uppfattning kring läxor menar Hellsten (1997) handlar om *tidstruktur*. Att ha läxa kan handla om att strukturera sin tid och att elevers fritid ofta formas efter läxorna. Han menar att vissa lärare ser det som viktigt att elever och deras familjer tidigt får rutiner för läxarbetet i hemmet. Vidare menar Hellsten (1997) att läxor även kan ses som *kontroll och styrning*. Då avses främst lärares kontroll och styrning av eleverna men även att elever läser läxor för sin egen skull och att det därmed kan leda till en ökad självkontroll. En annan sida kring läxor menar han är att de leder till *kärlek och omsorg*. Då föräldrar hjälper sina barn med läxor kan det leda till intimare familjerelationer. Det gemensamma arbetet med läxorna och då föräldrarna visar intresse och delaktighet blir ett sätt för dem att visa omsorg. Samtidigt kan denna omsorg och detta intresse ibland ses som ett krav från skolans sida. Hellsten (1997) beskriver ytterligare en uppfattning kring läxor som *identitet och status* vilket innebär att läxan ger eleverna en elevidentitet som en bekräftelse på att de går i skolan. Dessutom kan en läxa ge status kring ett ämne. Ett annat perspektiv på läxor beskriver Hellsten (1997) som en *gemenskap och kontakt* och då menas att läxan skapar en mer nära kontakt mellan barn och föräldrar. Men det som främst åsyftas är den kontakt som blir mellan hem och skola då elever får läxor. Den sista aspekten av läxan som Hellsten (1997) tar upp är att den är en *arbetsprestation*. Kring denna aspekt presenteras en mängd synsätt utifrån olika perspektiv huruvida läxan är betungande, lätt, en börda eller en prestation.

När lärare funderar på hur de ska förhålla sig till läxor och vilka intentioner de har med att ge dem kan de på olika sätt ta hänsyn till alla enskilda elever. Westlund (2004) visar på ett par studier som pekar på att elever som har svårt för att göra läxor eller att få hjälp med läxor hemma blir stressade och att det kan avhjälpas med läxhjälp på skolan. Detta menar även Cooper (2007), men också att elever som går på läxhjälp får större självförtroende och att de utvinner fördelar av läxhjälpen såsom att de presterar mer. Cooper (2007) visar också att lärares attityder gentemot de elever som klarar av sina läxor eller de elever som går på läxhjälp förstärks, vilket gör att eleverna blir mer motiverade att göra klart sina läxor och sina skolarbeten. I USA ökar läxhjälpen lavinartat. Under senare år har många skolor startat läxhjälpsprogram för att eleverna ska ha ett ställe att gå till för att lära sig mer, men också för att få hjälp med uppgifter som de inte kan få hjälp med hemma. Redan 1989 konstaterade Lindell (1990) att man här i Sverige, på samma sätt som i USA, skapar utrymme för läxhjälp på vissa skolor. Då lärare ger läxor kan de använda sig av metoder som ger alla elever samma möjlighet att klara av dem.

En av få studier som inriktar sig på lärares avsikter med läxor och upplevelser av läxor är gjord av Epstein och Van Voorhis (2001). Studien visar på att lärare menar att läxor främjar ansvarstagande, självförtroende, studieteknik, ytterligare tid till träning och att läxor är tidsbesparande. Lärarna menar också att mycket läxor ger föräldrarna signaler om att skolan är resultatrik eftersom många tror att skolor med mycket läxor håller hög

kvalitet. I studiens resultat framkommer även att lärarna använder läxorna för att få föräldrarna engagerade i sina barns skolarbete. Leo (2004) har precis som Epstein och Van Voorhis (2001) kommit fram till att lärare anser att tiden inte räcker till i skolan och att föräldrar förväntar sig att deras barn ska få läxor. Samtidigt har Leo (2004) också kommit fram till att lärare ser att elever och föräldrar har skilda uppfattningar om vem läxan är till för och om varför man har läxor. Leo (2004) kommer fram till två slutsatser, vilka är: att all undervisning bör ske i skolan, vilket i sig betyder att man kanske måste förlänga skoldagen för lärare såväl som elev samt att alla lärare bör arbeta efter samma läxpolicy på skolan de arbetar på. Lärarförbundet (2005) presenterar skollagen där det står att:

Ingen är på grund av skolplikt, som fullgörs inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom, skyldig att gå i skolan för att delta i obligatoriska inslag i utbildningen mer än 190 dagar per läsår eller att någon dag delta i sådana inslag mer än åtta timmar eller, i de två lägsta årskurserna, mer än sex timmar. (s. 70)

Om man ser att tiden i skolan inte räcker till för varken lärare eller elev kan det finnas belägg för att förlänga skoldagen för elever. Vi har inte kommit i kontakt med någon skola som utnyttjar all tid som man, enligt skollagen, har rätt att göra. Denna möjlighet skulle kanske kunna påverka lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor.

Metod

Nedan beskriver vi vilken metod vi valt för att kunna genomföra vår studie, hur vi valt ut de lärare vi intervjuat samt hur vi genomfört datainsamlingen. Dessutom presenterar vi det tillvägagångssätt vi använde oss av då vi analyserade vårt insamlade material och som avslutning redogör vi för hur vi reflekterat kring studiens trovärdighet samt hur vi tagit hänsyn till forskningsetiken.

Metodval

Då vi skulle ta ställning till en lämplig metod för att kunna genomföra vår studie utgick vi från vårt syfte och forskningsområde. Vi ville ta reda på lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor i deras undervisning och sökte efter ett passande tillvägagångssätt för undersökningen. Vi valde kvalitativ metod då Starrin beskriver i Starrin och Svensson (1994) att då man undersöker egenskaper kring ett fenomen är den kvalitativa metoden en lämplig inriktning. Stukát (2005) menar att pedagogiska studier vanligtvis kategoriseras som kvantitativ eller kvalitativ forskning. Författaren menar vidare att den kvantitativa forskningen har sin bakgrund i naturvetenskapen medan den kvalitativa är humanvetenskaplig. Eftersom innehållet i vår studie rymms inom det senare ansåg vi att detta var ytterligare en aspekt på att arbetet skulle utföras med en kvalitativ ansats. Larsson i Starrin och Svensson (1994) beskriver att begreppet kvalitativ kommer från latinets *qualitas* och betyder sort, egenskap, beskaffenhet och handlar om hur man ämnar gestalta eller karaktärisera något. Kvalitativ metod ger plats och goda möjligheter för vidsynthet och djupsinhet. Denna metod gav oss möjlighet att nå kunskap om olika sammanhang och dimensioner i människors värld mer än den kvantitativa metoden förmår att göra. Med hjälp av kvalitativa metoder kan man söka nya kunskaper på beforskade områden såväl som på outforskade områden.

För att kunna ta reda på lärares förhållningssätt och intentioner kring att ge elever läxor erfordrades det också att vi valde en lämplig metod för datainsamlingen. Då vi ville att lärarna skulle dela med sig av sina uppfattningar och erfarenheter såg vi att intervjuer skulle vara ett lämpligt sätt att få reda på det vi önskade. Patel och Davidson (2003) beskriver att intervjuer skiljer sig åt beroende på vilken grad av strukturering och standardisering de har. De menar att kvalitativa intervjuer i de flesta fall har en låg grad av standardisering vilket de förklarar med att de frågor som ställs ger utrymme för respondenten att svara med egna ord. Vad det gäller graden av strukturering menar författarna att det handlar om i vilken utsträckning intervjuaren ställer, eller inte ställer, frågorna i en bestämd ordning. Då vi eftersträvade att lärarna skulle ge så mångsidiga beskrivningar som möjligt kring vårt forskningsområde ansåg vi att kvalitativa intervjuer

med låg grad av standardisering var lämpligt att tillämpa i vårt forskningsarbete. Vid intervjuerna utgick vi från en, av oss, färdigställd intervjuguide (bilaga 1) med frågor och dessutom ställdes dessa i en bestämd ordning. Som Patel och Davidson (2003) beskriver utformades vår intervju således med hög grad av strukturering.

Urval

Då vi gjorde vårt urval kring vilka och hur många lärare vi skulle intervjua valde vi, av bekvämlighetsskäl och för att spara tid, att tillfråga lärare på våra respektive vfu-skolor. Att göra ett sådant bekvämlighetsurval menar Stukat (2005) är när man väljer respondenter som det är lätt att få tag på utan att ta hänsyn till att urvalet då kan bli mycket skevt. Vi beslöt oss för att intervjua två lärare var i år 1-3. För att skapa förutsättningar till att få en bredd på våra respondenters svar avsåg vi att intervjua lärare i olika åldrar från våra två olika vfu-skolor i våra olika hemkommuner. Stukat (2005) skriver att då man väljer respondenter, som i detta fall, i olika åldrar med tron om att deras uppfattningar skiljer sig åt kallas det att man gör strategiska urval. Två av de tillfrågade respondenterna kände vi till innan intervjuerna, medan de andra två var okända. Vi kände dock inte till någon av lärarnas inställning till läxor i förväg. När vi tillfrågade lärarna om de ville medverka i vår studie gjorde vi dem medvetna om att de hade möjlighet att avböja sitt deltagande före såväl som under studiens gång.

För att lättare kunna följa presentationen beskriver vi här kort våra respondenter med hjälp av fingerade namn. De intervjuade lärarna kommer från två små kommuner i Västra Götaland, samtliga är klasslärare i skolår 1-3. En av lärarna som vi valt att kalla Per är 39 år och har arbetat som lärare i 12 år, för närvarande i en klass med elever i år 1. På samma skola intervjuades läraren i år 2, Elsa som är 54 år. Hon har tjänstgjort som lärare i 26 år. I den andra kommunen intervjuades 62-åriga Anita som är förskollärare men har arbetat som klasslärare i en åldersintegrerad klass, 1-3, i 25 år. Den sista läraren, Barbro är 58 år och har arbetat som lärare på en och samma skola i 37 år, även hon i en 1-3:a.

Genomförande

Intervjuerna genomfördes utifrån en intervjuguide med åtta huvudfrågor och vissa underfrågor, men det fanns även möjlighet för oss att ställa ytterligare följdfrågor. Vi lade stor vikt vid frågornas utformning för att kunna svara mot studiens syfte och frågeställningar. Innan vi genomförde våra intervjuer tog vi, med hjälp av en pilotintervju, reda på om frågorna var relevanta och om intervjuens upplägg var passande

för syftet med studien. Under denna intervju visade det sig att vissa frågor berördes och svarades på innan de ställdes. Vi ansåg att respondenternas svar och uppfattningar då blev än mer tydliga och att intervjuguiden av den anledningen inte skulle omarbetas. När vi avtalade tid för intervjuerna informerade vi respondenterna om att intervjun skulle ta ungefär en timma i anspråk, för att inte respondenterna skulle känna sig stressade. Alla respondenter var villiga att medverka och var positiva till att intervjun bandades. Intervjuerna genomförde vi sedan var och en för sig i våra hemkommuner. Vi avsåg att skapa trygghet och en god atmosfär för både intervjuare och respondent vilket Stukát (2005) menar att man delvis gör genom att träffa respondenten på dennes arbetsplats. Av den anledningen valde vi att genomföra intervjuerna på varje lärares respektive skola i deras klassrum. Vi såg också vikten av att hålla intervjun på en ostörd plats för att dessa skulle ge oss ett så omfattande material som möjligt.

Inför varje intervju berättade vi om vårt ämne, läxor och syftet med vår studie, för att få ut mesta möjliga av respondenternas uppfattningar. Alla lärare fick möjlighet att läsa frågorna eller få dem upplästa direkt innan intervjun. Detta var inget vi hade bestämt oss för innan utan det gjorde vi oberoende av varandra eftersom några av respondenterna önskade det. Vi valde att uppfylla deras önskan eftersom vi ville skapa en trygg och tillåtande miljö som skulle kännas bekväm för dem. Intervjusituationerna kändes lugna och avspända under genomförandet och vi upplevde att ingen av lärarna stressade igenom svaren utan tog sig verkligen tid till att svara på frågorna. Eftersom vi genomförde intervjuerna var för sig såg vi det som en nödvändighet att använda oss av inspelningsutrustning. Detta krävs för att kunna få med intervjun i sin helhet, men också för att ha möjlighet att lyssna flera gånger och därigenom underlätta analysarbetet. Enligt Stukát (2005) används oftast bandspelare, för registrering av respondenters svar vid intervjuer av detta slag. Han påpekar dock att man ska vara medveten om de tekniska problem som kan uppstå när man använder sig av inspelningsmekanik. Detta var också skälet till att vi inför alla intervjuer kontrollerade att diktafonen och kassettbandspelaren fungerade som de skulle. Under intervjuerna höll vi oss till ämnet, vi skapade också följsamhet genom att vara lyhörda och genom att ställa följdfrågor där det passade. Däremellan försökte vi låta respondenterna få störst talutrymme och bekräftade bara något ibland för att de skulle känna vårt intresse och för att ytterligare skapa flyt i deras svar. Vid ett tillfälle, under en av intervjuerna, delade en av oss med sig av egna erfarenheter för att koppla det till ett svar och på så sätt skapa en relation, på ett mer personligt plan, till respondenten. Detta gjorde att det troligen utvanns ett mer uttömmande svar av personlig karaktär. Vi försökte under intervjuerna att utföra dessa mer som samtal vilket Patel och Davidson (2003) menar är karakteristiskt för kvalitativa intervjuer då både den som intervjuar och respondenten är aktörer i ett samtal.

Då vi genomfört intervjuerna transkriberades dessa i sin helhet. Under detta arbete uppdagades det att en av våra intervjuer oförklarligt inte blivit inspelad. Vi ansåg att det material som då återstod inte var tillräckligt omfattande och eftersom vi från början bestämt att göra fyra intervjuer kompletterade vi med en intervju till. Av bekvämlighetsskäl gjordes den med en lärare i en skola i närheten i en av våra

hemkommuner. Detta ledde även till att vi inte fick den spridning av lärarnas ålder som vi från början avsett.

Analys

Efter att vi genomfört våra intervjuer transkriberade vi, var för sig, det inspelade materialet. För att bli väl insatta i och få ett helhetsintryck av materialet läste vi noggrant både våra egna och den andres transkriberade intervjuer. Alexandersson beskriver i Starrin och Svensson (1994) att det är först när man är bekant med materialet som man kan börja uppfatta mönster av likheter och skillnader. För att på ytterligare ett sätt kunna upptäcka dessa likheter och skillnader använde vi färgade papper då vi skrev ut intervjuerna så att varje intervju fick en egen färg. Vi klippte isär de olika svaren och delade upp dem utifrån de ställda intervjufrågorna för att kunna påbörja analysarbetet. Vår upplevelse av detta blev dock att det var svårt att hitta olika kategorier av respondenternas uppfattningar då dessa delades upp utifrån intervjufrågorna. I stället försökte vi, utan att ta hänsyn till intervjufrågorna, hitta nyckelord i vart och ett av svaren. Vi kunde även bortse från en del av svaren eftersom de inte var relevanta i studien. Med utgångspunkt av de nyckelord vi fått fram kunde vi börja skönja olika kategorier av uppfattningar. De kategorier vi fann använde vi oss sedan av som rubriker i vårt resultat.

Trovärdighet

För att en studie och ett forskningsarbete skall bli trovärdigt menar Stukát (2005) att det är viktigt att kritiskt granska sitt eget material. Vi har genom hela arbetet med studien funderat på om materialet vi använt oss av är relevant för att besvara vårt syfte och våra frågeställningar. Vi har även funderat på hur tillförlitligt det material vi samlat in är. Patel och Davidson (2003) poängterar att trovärdighet i en kvalitativ studie gäller hela forskningsprocessen vilket vi anser att vi tagit hänsyn till då vi förhållit oss kritiskt till både vårt insamlade material och övrigt material i form av litteratur och tidigare forskning. Våra frågor i intervjun utgår från vårt syfte och eftersom vi följt dem anser vi att vårt material även i den aspekten är tillförlitligt. En annan sida av tillförlitligheten är om respondenterna har uppfattat våra frågor så som vi tänkt att de skulle göra. Det kan vara svårt att göra en bedömning om det men då vi varit tydliga och gett förklaringar, om det uppstått oklarheter, kring våra frågor ser vi inte att detta i så stor omfattning påverkat trovärdigheten i vår studie. Vi har intervjuat lärare för att komma åt deras uppfattningar och inställningar kring läxor, vilket betyder att ingen någonsin kommer att kunna få ett identiskt resultat oavsett om de gör intervjuerna efter samma genomförande

som vi använt. Studiens resultat skulle troligen inte ens kunna bli på precis samma sätt även om vi själva gjorde om intervjuerna med samma respondenter som i denna studie, eftersom lärare hela tiden ändrar sina uppfattningar och värderingar och dessutom påverkas av sin omgivning. Patel och Davidson (2003) hävdar att detta inte behöver vara ett tecken på låg trovärdighet vid en kvalitativ studie eftersom en intervju bör ses som en unik situation där förhållanden alltid är föränderliga.

Forskningsetik

Vår förhoppning var att vi genom vår studie skulle öka och fördjupa kunskaper kring läxan och dess syfte och betydelse. Vi såg att en sådan forskning var intressant och utvecklande för olika parter i samhället då vi avsåg att kunskaper kring läxan skulle fördjupas för både blivande och yrkesverksamma lärare men även för föräldrar till barn i skolåldern. Vetenskapsrådet (2001) beskriver att det finns ett så kallat forskningskrav som innebär att samhället och dess medlemmar har ett befogat krav på att det bedrivs forskning med syfte att befintliga kunskaper skall fördjupas och utvecklas. Samtidigt påpekar Vetenskapsrådet (2001) att man i de forskningsetiska övervägandena måste skydda den enskilda individen med hjälp av det så kallade individskyddskravet. Det innebär att samhällsmedlemmar i forskning inte får skadas eller kränkas varken fysiskt eller psykiskt men även att de skall skyddas mot insyn i sina livsförhållanden. Vi tog hänsyn till etiska principer och gjorde respondenterna medvetna om att de personligen, men även skolan de arbetar på, kommer att hållas anonyma i vår studie. Dessutom informerade vi dem om vilket ämne vår studie berör och att vi ville få deras uppfattningar kring det. Vetenskapsrådet (2001) påvisar vikten av att ange syftet med undersökningen och att det material som samlas in inte används för något annat än det som det är ämnat för i forskningen. Att de lärare som intervjuades hade möjlighet att avböja sin medverkan i vår studie var ytterligare en aspekt kring de forskningsetiska överväganden som Vetenskapsrådet (2001) redogör för kring individskyddskravet. Vidare vad det gäller de deltagandes anonymitet menar Stukát (2005) såväl som Vetenskapsrådet (2001) att man ska informera respondenterna om att alla uppgifter hanteras och bearbetas konfidentiellt likaväl som att den personliga integriteten måste skyddas. Av dessa anledningar har vi valt att i studien använda fingerade namn på de lärare vi intervjuat.

Resultat

Nedan presenterar vi det resultat vi fått fram efter analys av de intervjuer vi gjort med de fyra lärarna. Under vårt analysarbete har vi funnit fyra olika kategorier rörande lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor: *Läxor som tradition och rutin; Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven; Läxans tidsvinst och tidskostnad* samt *Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner*.

Läxor som tradition och rutin

Den första resultatkategori som det gäller lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor visar att en av lärarna arbetar tillsammans med sina kollegor efter samma läxrutiner vilket de också samtalar om i arbetslaget. ”Ja, det har vi diskuterat mycket...mycket och många gånger.” (Anita). Däremot är inte läxor något diskussionsämne på de andra lärarnas arbetsplatser.

Det har vi inte haft någon diskussion om...ja, man vet ju bara kanske vilka läxor jag ger. Jag vet ju inte...vilka de andra lärarna ger och det tror jag skulle kunna vara intressant att diskutera kring. Varför och vad man ska ge och så. (Elsa)

Några av lärarna följer på ett eller annat sätt ändå fasta rutiner vad det gäller läxdagar och antal läxor. ”Vi lämnar läxa från en vecka till en annan, det är väl den läxrutinen vi har.” (Barbro). Lärarna har på olika sätt förändrat sitt förhållningssätt till läxor under den tid de arbetat som lärare. Den största skillnaden finns mellan Per och Anita eftersom Per ser att han själv ändrat sitt sätt att ge läxor. Anita säger att hon idag tänker mer på den enskilda eleven men också att läxorna ska vara roliga, för eleven, att göra. Per gav tidigare mer individuella läxor än vad han anser att han gör idag.

Till att börja med när jag kom ut så var jag nog mer sån att...det var mer individanpassade läxor. Dom hade mer läxor som var olika för varje elev, men sen så.. har jag nog gått till att blanda dom mer också. För ska man gå igenom en sak med en hel klass så är det lämpligt att diskutera den i samband vi haft en läxa om också. Så att jag har nog blandat mer så att det har blivit mer av att alla har liknande läxor. (Per)

Alla lärarna tror själva att många av deras elever har uppfattningen att läxor är någonting de har av ren tradition och att det är något man som skolelev skall ha. Några av lärarna som ger läxor i år 1 menar att eleverna, med glädje, ser fram emot läxor och att de förväntar sig att få det. ”Läxor är någonting som man har tror jag bara, så kan dom nog tänka sig. Det är någonting som man får i skolan.” (Per). En av lärarna menar att man

bör förhålla sig till läxor på ett sätt som gör att eleverna redan från början av sin skoltid får läxrutiner som hjälper dem i deras framtida skolgång.

Sen är det väl också en viss del en studievana också att man visar hur man arbetar för dom kommer ju att få mer läxor framöver sen också det att lära, lära dom en vana hur man tar hand om sitt arbete hemma också. (Per)

Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven

Den andra resultat kategorin rörande lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor visar att lärarna som deltar i studien beskriver alla sitt sätt att ge läxor på, som det optimala. För några av lärarna är det grupptillhörigheten och gemenskap som präglar deras läxor och val av material medan det är anpassning till den enskilda eleven som står i centrum för resterande lärare. Vad det gäller elevinflytande över läxor är det de lärare som ger individanpassade läxor som också låter eleverna vara med att välja både böcker att läsa till läsläxa och uppgifter att välja mellan beroende på var de befinner sig kunskapsmässigt. De lärare som ser grupptillhörighet och gemenskap för eleven som viktiga aspekter visar på fördelarna med samma grundbok, men säger även att i denna grundläggande inläring är det mest optimalt att ha gemensamma genomgångar och att det därför är svårt att individanpassa. Det pratas också om gemenskap genom läsoplevelsen som blir samma om man läser om samma sak.

En för de barn som kommit lite längre i sin läsutveckling och en för dem som inte har kommit så långt, men det är samma innehåll, men på två olika nivåer eller kunskapsnivåer då. Och varför jag valt det, det är för att jag tycker det är viktigt att ha, att vi får ett samtal kring texten och boken. Och att oavsett vilken grupp det är så kan vi ha samma...alla har samma läsupplevelse. (Elsa)

Några av lärarna anpassar läxorna i största möjliga mån för att eleven ska känna att den klarar av att göra den utan hjälp från föräldrar. Detta även om de lärarna säger att det blir bäst resultat om föräldrarna engagerar sig i sina barns läxor, på rätt sätt. Alla lärarna menar att läxor är ett sätt för eleverna att lära sig ta ansvar. Att de tar ansvar visar sig då många elever lämnar in sin läxa redan dagen efter att de fått den. Lärarna ser också detta som ett tecken på att eleverna tycker att läxarbetet är lustfyllt. Någon menar även att då eleven själv tagit ansvar för sin läxa kan det, i ett längre perspektiv, leda till bättre självkänsla och självförtroende för eleven om den klarar mer på grund av att den haft läxa.

...eftersom jag inte har så mycket läxor här så...nej, det är ingenting som är så väldigt centralt eller står i centrum...läxan gör ju inte det...men, det har vi, det tror jag att de känner att...ja, jag tror att de känner det att...att jag har kommit längre fram. Jag klarar av mer ...saker...därför att jag haft min läxa. (Barbro)

Det finns ett tydligt mönster vad det gäller individanpassning av läxan till de elever som har det lite lättare i skolan. Några av lärarna menar att det är mer relevant att individanpassa deras läxor. De får fler uppgifter till läsläxan, de får svårare böcker att läsa och svårare innehåll i läxorna.

...det kan ju vara de som är väldigt duktiga läsare som liksom läser igenom det och sedan kan de det och behöver inte läsa så mycket, men då är det ofta så att de barnen behöver kanske utveckla sin skrivning mer. Och då gör man, har jag gjort så att då har jag lagt in kanske någon mer skrivuppgift, läsförståelseuppgift för dem att göra till så att det blir liksom ja, en en upp...uppgift till då om man säger så. (Elsa)

Per och Elsa använder samma grundbok till alla elever, i sina respektive klasser. De menar att för de elever som har lättare för sig, i läsning men kanske har svårare i läsförståelse, lägger de in någon extra skrivuppgift utöver den vanliga läxan för att de anser att eleven behöver större utmaningar. Barbro ser läxan som individanpassad då eleven själv får välja en läxa utifrån vad denne vill utveckla. Känner eleven att den gjort ett eget val blir också läxan mer meningsfull och leder därför oftast till ökad kunskap. "...det måste vara en mening med träningen. Det får inte bara vara läxa för läxans egen skull. Den skall leda till någonting." (Barbro).

För en av lärarna är mycket av det dagliga arbetet anpassat efter gruppen och därför hålls de flesta genomgångar gemensamt. Uppgifter som eleverna gör är även de anpassade till gruppen istället för till den enskilda eleven. Detta arbetssätt anses, av läraren, vara en förutsättning då mycket av tiden med eleverna i de lägre åldrarna handlar om att ge dem grundläggande kunskaper.

...för det är så pass grundläggande saker som vi gör...arbetar vi med matteboken till exempel så har jag valt att jag vill ha dem väldigt samlat för att det är vissa moment som jag vill gå igenom. Och jag vet att det är en del elever här som tycker att det är lätt, men de kan inte allting i alla fall så att än så länge har alla fått samma läxor. (Per)

Läxans tidsvinst och tidskostnad

Den tredje resultat kategorin vad det gäller lärares förhållningssätt och intentioner rörande läxor visar att lärarna upplever att tiden i skolan inte räcker till för att eleven skall få träna, repetera, befästa kunskaper, lästräna och reflektera. Lärarna menar att elevers fritid istället får tas i anspråk, för att de skall kunna utnyttja dessa betydande delar i sin läroprocess. Samtliga intervjuade lärare menar att ett av syftena med att ge läxor är att eleverna skall få ett träningstillfälle till och åsyftar då i första hand läsläxan. De menar att för att befästa en kunskap krävs mycket träning. Barbro påvisar att en del elever behöver ha lång tid på sig i sitt lärande och att deras fria tid i hemmet då kan användas till detta. Läxan ses som ett tillfälle att repetera det som tidigare tagits upp och arbetats med i skolan. Lärarna ser att elevens tid i skolan inte räcker till för deras

lärande, men ändå tror merparten av lärarna att tiden för de flesta elever skulle räcka till för att de skall kunna nå de nationella målen. En av lärarna menar att en del elever skulle få det mer problematiskt att nå målen om de inte får möjlighet att, med hjälp av läxor, träna hemma.

...vissa tror jag skulle ha det svårt att nå målen om de inte fick stöttning och mer träning. Mmm...det tror jag. Och det...framförallt skulle det ta mycket, mycket längre tid för dem att nå målen. Medan andra då...det skulle inte märkas någon skillnad, för att de kan ta till sig stunden i skolan och de kan göra det på ett väldigt bra sätt och de...det är väldigt olika. Men en del tror jag skulle få det svårare. (Barbro)

Barbro tänker här främst på läsläxan eftersom hon för övrigt uttrycker att hon inte använder så mycket läxor i sin undervisning. Läsläxan visar sig vara den allra viktigaste läxan för elever i år 1-3 eftersom alla lärarna anser att tiden i skolan inte räcker till för läsinläringen.

...man blir inte bra på något förrän man har lagt ner 10000 timmar på en sak. Vi har räknat ut att under hela grundskoletiden går man 8000 timmar i skolan ...nej, då räcker det inte till och då kanske man behöver ha den här lilla tiden också...det blir ju inte en timma i veckan på långa håll, men... (Anita)

En av de andra lärarna funderar kring om man istället för ytterligare en läxa kan lägga in den träningen i skolan. Hon ser då till ett alternativt sätt att använda elevens tid i skolan som kan leda till en tidsvinst vad det gäller läxor på elevens fria tid. För de elever som av olika anledningar har svårigheter med läsläsning i hemmet finns på en av de intervjuades skola läxhjälp. Detta leder således till att elevens skoltid förlängs men också att läraren får använda sin undervisningsfria tid till hjälp och stöttning med dessa elevers läxor. För de lärare, som uttalar sig om att de ger individuella läxor och läxor som de själva utformar och hittar på, tar läxorna mycket tid i anspråk. Anita menar att alla moment kring att ge elever läxor är ganska tidskrävande.

...jag tänker lite på den tid det tar att...den tiden det tar då att kolla upp att läxorna kommer in och att de blir uppföljda och så...den kanske man kan använda till någonting annat i så fall. (Anita)

Det förväntas att föräldrarna tar sig tid till att läsa läxor tillsammans med sina barn samtidigt som en av lärarna menar att eleverna måste känna att de klarar sin läxa även om inte mamma eller pappa har tid att hjälpa dem. Läxor kostar tid för alla inblandade parter menar Anita och mycket tid tas i anspråk för både elev, lärare men också för föräldrar.

Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner

Den fjärde resultat kategorin rörande lärares förhållningssätt till läxor och intentioner med dem visar att en avgörande intention med att, som lärare, ge elever läxor är just att få föräldrar att dels hjälpa till med läxorna och dels få dem delaktiga i skolverksamheten. ”...det är ett bra sätt tycker jag med läxor, att göra föräldrarna delaktiga på ett naturligt sätt.” (Elsa). Flera av lärarna ser läxorna som en slags kontakt med hemmet. Dessa lärare ser läxorna som ett sätt för föräldrarna att få insyn i skolans verksamhet och vad deras barn för tillfället arbetar med. ”...då kan det bli en diskussion där hemma och vad håller du på med i skolan och vad tycker du om det här och...” (Barbro). Föräldrar används dessutom som hjälplärare i hemmet. Lärarna gör därmed på olika sätt föräldrarna till deras och elevernas samarbetspartner i och kring arbetet med läxor. Ett par av lärarna kräver även att föräldrar ska bedöma sitt barns kunskaper och om det material som skickas hem, med eleverna, är på en lagom och lämplig nivå.

...för det klart, får de hem en bok som är alldeles för svår, de klarar inte att läsa texten. Då hör...antar jag att de hör av sig till mig och säger att det här går ju inte, hon kan ju inte eller han kan ju inte. Så hoppas jag i alla fall. (Elsa)

Läxarbetet blir så mycket bättre om föräldrarna är delaktiga men samtidigt får det inte vara avhängigt dem. Då inte alla föräldrar hjälper och stöttar sina barn i deras läxläsning måste läxan vara utformad på ett sådant sätt att eleverna klarar den på egen hand.

Sen är det ju så mycket bättre när föräldrarna är delaktiga, självklart är det det men alla är inte det och då skall ju de kunna ha en läxa i alla fall och att man då kan ge dem lite tips på hur man kan göra när man skall träna in någonting...som det här med världsdelarna då att man läser på och så kan man lägga en hand över och så försöker man ändå och så kan man fixa det utan någon vuxen. (Barbro)

Några av lärarna menar att då man som lärare ger läxor med intentionen att få föräldrar delaktiga i skolverksamheten kan det emellertid skapa problem för vissa elever. De menar att då föräldrar av olika anledningar inte vill eller har möjlighet att på ett önskvärt sätt vara delaktiga kan svårigheter uppstå.

Som exempel nämner lärarna att elever som har ett annat modersmål än svenska kan få svårigheter med sina läxor då de har för avsikt att föräldrar skall hjälpa och stötta dem i detta arbete. De menar att dessa föräldrar inte alltid har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna förklara och hjälpa sina barn med läxan. Per förklarar att de på hans skola avhjälpes denna problematik med att eleverna efter skoltid får hjälp med läxorna där. ”...hon undrade om vi kunde hjälpa henne för hon kan inte förklara läxan för sitt barn.” (Per). Elsa menar att det även finns brister i föräldradelaktigheten då föräldrar inte prioriterar läxor utan istället lägger mycket tid på andra fritidsaktiviteter. Hon menar att det gör att barn till dessa föräldrar inte får chansen att komma igång med sin läsning till exempel. ”Det är nog mycket att det händer mycket annat när hon kommer hem.

Läxorna är inte det som prioriteras...” (Elsa). Ytterligare en aspekt på hur några av lärarna gör föräldrar till hjälplärare är då föräldrar på utvecklingssamtal åläggs att ha ett delansvar för träning av specifika mål i den individuella utvecklingsplanen.

Och sedan är det ju någonting som vi tar upp på utvecklingssamtalen också. Då tar man ju oftast en punkt med läxor och hur det funkar hemma och vad tycker mamma och pappa om detta med läxor och vad kan man träna hemma, vad kan hemmet ta... (Barbro)

Anita påvisar att elevers hemmiljö ger mycket stora skillnader vad det gäller vilka möjligheter elever har att klara arbetet med sina läxor, vilket påverkar hennes förhållningssätt till att ge läxor. Hon menar att det finns elever som alltid, på grund av sin hemmiljö, får göra sin läxa på egen hand medan det i motsats till det finns föräldrar som mer eller mindre gör läxan åt sitt barn. Anita menar även att alla elever inte gör sina läxor spontant utan litar på att föräldrar är så pass delaktiga att de påminner sitt barn om läxan och att de därigenom tar ansvar för att den blir gjord.

Det finns ganska stora skillnader mellan de olika lärarnas sätt att se på hur föräldrar ges möjlighet att påverka och ha inflytande över sina barns läxor. Det handlar om föräldrar som önskar läxor kring något område de anser att deras barn behöver utmanas och utvecklas i eller något de upplever att barnet har svårigheter med. Anita menar att hon i sådana fall lyssnar på föräldrarna och försöker ordna en sådan önskad läxa. I motsatt förhållande till det menar Per att det är ganska förutbestämt och planerat av läraren vad eleverna skall få i läxa och att föräldrar således inte kan ha så mycket inflytande. Det inflytande de kan ha, menar han i så fall, är inom ramen för det som redan planerats.

...till exempel nu nästa vecka så har jag fått förslag från några föräldrar som har sagt att våra elever inte kan sina telefonnummer. Så nu tänker jag ge dem en läxa som handlar om telefonnummer till exempel. Så det kan komma viss påverkan från dem när de tar upp saker som jag vill göra. (Per)

På olika sätt försöker de olika lärarna få föräldrars synpunkter vad det gäller läxor. En av lärarna har delat ut en enkät till föräldrarna för att få reda på vad de har för tankar om läxor. Barbro menar att hon, om föräldrar anser att det är onödigt med läxor, får försvara varför eleverna får läxor. Elsa tog på ett föräldramöte upp att hon ville diskutera med dem kring en eventuell tredje läxa i veckan men fick ingen respons från föräldrarna som menade att hon var mest kompetent att avgöra vilket som var bäst.

...och där kände jag att det ville jag diskutera med föräldrarna. Så det tog jag upp på föräldramötet. Men...och då fick jag det svaret från föräldrarna att...nej, men det tycker jag att du ska bestämma, det vet du bäst och om du ska lyssna på oss så kanske du får tio olika svar hur vi tycker. Det, det bestämmer du. Så det svaret fick jag. Och då blev jag, då kände jag att, där hade jag ju gärna velat ha deras synpunkter, men de tyckte alltså att nej, det kunde jag avgöra vilket jag tyckte var bäst. (Elsa)

Resultatsammanfattning

Vårt resultat visar att lärarna genom sitt förhållningssätt och intentioner rörande läxor inte endast ser en intention eller ett syfte med att ge elever läxor. De flesta lärarna ger sina elever läxor av flera olika anledningar. En avgörande intention med att, som lärare, ge elever läxor är att få föräldrar delaktiga i skolverksamheten. Det visar sig dock att detta är svårt eftersom vissa föräldrar av olika anledningar inte vill eller har möjlighet att vara delaktiga. Lärarna gör föräldrarna till deras och elevernas samarbetspartner i och kring arbetet med läxor. Vidare visar vårt resultat tydligt att lärare upplever att tiden i skolan inte räcker till för att eleven skall få träna, repetera, befästa kunskaper, lästräna och reflektera. Samtliga lärare menar att ett av syftena med att ge läxor är att eleverna skall få ett träningstillfälle till och syftar då i första hand på läsläxan som visar sig vara den allra viktigaste läxan för elever i år 1-3. De menar att det krävs mycket träning för att befästa kunskaper. Läxor tar mycket tid i anspråk för både elev, förälder men också för lärare. En av lärarna menar att en del elever skulle få det svårare att nå målen om de inte får möjlighet att träna hemma. Lärarna anpassar och utformar läxorna på olika sätt, både med hänsyn till gruppen såväl som till den enskilda eleven. Detta gör några lärare för att eleverna ska känna att de klarar av läxan utan hjälp från föräldrarna. Samtliga lärare menar att läxor är ett sätt för eleverna att lära sig ta ansvar men också ett sätt att förbereda elever inför mer omfattande läxor i högre årskurser. Det visar sig att lärarna har förändrat sitt förhållningssätt till läxor under den tid de arbetat.

Diskussion

Nedan diskuterar vi vårt resultat som kopplas och relateras till den presenterade teorin och forskningen i vår studie. Vi diskuterar även vår metod och de val vi gjort för att kunna genomföra vår studie och avslutningsvis ges förslag på vidare forskning.

Resultatdiskussion

Utifrån de fyra resultatkategorierna *Läxor som tradition och rutin*, *Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven*, *Läxans tidsvinst och tidskostnad* samt *Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner* reflekterar och diskuterar vi kring lärarnas redogörelser för deras förhållningssätt till läxor.

Läxor som tradition och rutin

Vårt resultat visar att läxor är en relativt viktig del av skolan och att de lärare vi intervjuat använder sig av läxor av många orsaker, bland annat för att skapa rutiner för eleverna men också för att man av tradition ger läxor i skolan. Forskare som exempelvis Hellsten (1997) har gjort liknande undersökningar och bekräftar denna utbredning och menar att läxor är ett inarbetat moment i skolor här i Sverige. Lärarna i vår studie ger rutinmässigt eleverna läxor dels vad det gäller läxdagar och antal läxor men också för att lärarna tror att eleverna förväntar sig att få läxor. Vi funderar över om detta rutinmässiga förhållningssätt är utifrån rutiner som bestämts för längesedan och att de sedan bara fortskrider utan reflektion eller någon större diskussion. Möjligen kan lärarna fortfarande förhålla sig till och se på läxor utifrån Skolöverstyrelsens (1980) Läroplan för grundskolan, Lgr80, där läxor "...utgör en del av skolans arbetssätt" (s. 50). Den lärare som har intentionen att skapa läxrutiner för sina elever då han ger dem läxor gör det för att rusta dem för framtiden då han menar att de kommer att få fler läxor då. Vi ser här att denna lärare förväntar sig och tar för givet att läxor ökar både kvalitativt och kvantitativt ju äldre eleverna blir och därför ger han läxor bland annat som en förberedelse för högre årskurser. I likhet med det påpekar Hellsten (1997), Cooper (2007) samt Epstein och Van Voorhis (2001) att läxor av lärare ses som en förberedelse för skolan själv och för att eleverna ska skapa bra studievanor men också för att träna studieteknik. Läxor utgör en del av skolans verksamhet och har en tradition sedan långt tillbaka, de ser olika ut beroende på vad eleverna har för lärare och verkar vara svåra att ifrågasätta.

Lärares syn på läxor med hänsyn till eleven

I studiens resultat ser vi att lärarna genom sitt förhållningssätt till läxor anpassar dessa både till den enskilda eleven men också till gruppen som helhet. Enligt vår studie är det i de tidiga skolåren i större utsträckning mer grundläggande kunskaper eleverna skall erhålla och av den anledningen individanpassas inte läxorna alltid. De lärare som anpassar läxorna till varje elev gör det dels för att läxan skall vara på den kunskapsnivå eleven befinner sig men också med anledningen att eleven skall klara av sin läxa utan hjälp från föräldrar. Att ta hänsyn till den enskilda eleven kan betyda att lärarna, i sitt förhållningssätt till läxor, utgår ifrån Piagets (1973) teorier om att lärandet sker utifrån olika inlärningsnivåer. För att klara av en nivå måste man ha tagit sig igenom den föregående. Om vi vänder på det och tittar på förhållningssättet de lärare har som sätter gruppen i fokus, istället för den enskilda individen, så ser vi att gruppstillhörighet och gemenskap präglar några av lärarnas sätt att ge läxor. Vi frågar oss om deras synsätt på läxor istället grundas i Vygotskijs teorier om lärande som Kroksmark (2003) redogör för. Vygotskij menade att lärande sker i samspelssituationer och vi funderar då på om lärarna tänker att eleverna genom detta förhållningssätt uppnår ett större lärande då alla elever utgår från samma läxa som de i samspel med sina kamrater går igenom och diskuterar kring. Vårt resultat visar att en av de lärare som ger gemensamma läxor gör det av anledningen att läxan skall bli en gemensam upplevelse för eleverna. Läraren har ett förhållningssätt till läxor som innebär att hemuppgiften i sig inte är det primära men att den ändå är en förutsättning och ett underlag för arbetet i skolan. Vygotskij menar att elever lär sig bäst genom att lärare skapar situationer som ger dem möjligheter att bland annat lära sig (Kroksmark, 2003), vilket vi menar att den nämnda läraren gör genom sitt sätt att ge läxor. Skolan förändras hela tiden och de lärare som arbetar använder sig av olika teorier och metoder för att uppfylla sitt uppdrag som lärare. Faktum som kvarstår är att även elever är olika och därmed också har olika förutsättningar och behov, vilket vi förstår kan göra det svårt för lärare att förhålla sig till läxor på endast ett sätt.

Resultatet visar vidare att samtliga lärares intentioner med att ge läxor är ett sätt för eleverna att lära sig att ta ansvar. Här ser vi ytterligare ett syfte med att ge läxor som kan kopplas till elevernas framtida skolgång men även till deras framtid i stort. I de studier som Epstein och Van Voorhis (2001) genomfört visar det sig att läxor främjar ansvarstagande men också självförtroende. En av lärarna i vår studie menar att då elever klarar att ta ansvar för sin läxa kan det i ett längre perspektiv leda till ökat självförtroende då de anser att de genom läxan klarar mer. Detta tror vi kan betyda att en del lärare ger läxor utan att ta hänsyn till vad elever skall lära sig utan istället som en metod för att socialisera eleverna till goda ansvarstagande samhällsmedborgare.

Läxans tidsvinst och tidskostnad

Tiden i skolan upplevs av lärare inte räcka till för att elever ska hinna förskansa sig och befästa sina kunskaper, de behöver enligt lärarna ytterligare ett träningstillfälle. Lärarna i

vår studie ser dessa aspekter som en intention och ett syfte till att ge läxor. Epstein och Van Voorhis (2001) studier kring lärares avsikter med läxor visar att lärare anser att läxor är tidsbesparande. Leo (2004) kommer i sin slutsats bland annat fram till att all undervisning bör ske i skolan, vilket i sig betyder att man kanske måste förlänga skoldagen för lärare men även för elever. Lärarförbundet (2005) visar i skollagen att det faktiskt finns utrymme för en förlängning av skoldagen eftersom man har rätt att kräva att alla elever i år ett och år två går sex timmar per dag. Att låta eleverna gå den tiden och ge dem alla samma hjälp fast olika verktyg för färdighetsträning i läsning såväl som i andra ämnen kan göra att klyftan mellan hög- och lågpresterande elever minskar. Detta i motsats till att ge läxor menar Leo (2004) är ett skäl till att han tycker att all undervisning bör ske i skolan. Vi har inte kommit i kontakt med någon skola som utnyttjar all tid som man, enligt skollagen, har rätt att göra. Denna möjlighet tror vi skulle kunna påverka lärares förhållningssätt till läxor. En lärares uppdrag består av ett antal åtaganden, därav bland annat att alla elever ska uppnå vissa mål. I vårt resultat framkommer det att merparten av lärarna anser att de flesta av deras elever skulle nå målen utan läxor. Samtidigt säger lärarna att tiden i skolan inte räcker till för allt lärande och att de av den anledningen ger elever läxor. Kohn (2006) påvisar att elever i USA som gjort normativa tester, vilka man kan jämföra med våra nationella prov, inte har sämre resultat bara för att de inte haft läxor utan snarare tvärtom. Vidare menar Kohn (2006) att läxor för elever i de tidiga skolåren hela tiden ökar. Då vi ser att vårt resultat visar att lärarna tror att de flesta elever når sina mål utan läxor ställer vi oss frågande till denna ökning eftersom målen, eleverna skall uppnå, är utgångspunkten för alla lärare i skolan.

Föräldrar som läxhjälp och samarbetspartner

Ett huvudargument, för lärarna i vår studie, med att ge läxor är att få föräldrarna delaktiga och engagerade i barnens skolgång. Skolverkets (2006) riktlinjer i Lpo 94 säger att läraren skall ”samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling” (s.14) Vi kan se att lärare använder sig av läxor som en metod för att uppnå dessa riktlinjer. Det kan diskuteras i vilken utsträckning elevens skolsituation, trivsel eller kunskapsutveckling kan återges och speglas i samband med läxor. Hellsten (1997) påpekar att då elever får läxor skapar det en kontakt mellan hem och skola vilket kan kännas självklart. Frågan är vad som säger att denna kontakt gör att föräldrar blir mer delaktiga. Det går inte att ta för givet att en läxa leder till att föräldrar engagerar sig i sitt barns skolgång. Läxan borde vara för elevernas skull och inte för föräldrarnas, det är för eleven läxan skall leda till något, vilket givetvis kräver vuxenstöd och hjälp. Elever har i stor omfattning olika förutsättningar för att få denna hjälp och stöttning hemma. Att det enbart är läxor som får föräldrar delaktiga kan vi ställa oss lite frågande till. I vår numer interaktiva värld lägger många lärare ut information på skolans eller klassens hemsida så att föräldrar kan läsa sig till vad deras barn arbetar med i skolan. Även kontinuerliga utvecklingssamtal ger föräldrarna insikt i skolans verksamhet. Föräldrar och skola har ett gemensamt ansvar att skapa förutsättningar för sina barns/elevs lärande men vi frågar oss om en

allt för stor del av det läggs på föräldrarna. Lärarna i studien säger att läxarbetet blir bättre om föräldrarna är delaktiga men att de också är medvetna om att alla föräldrar av olika anledningar inte har möjlighet att vara det. Vissa av lärarna visar en förståelse för de elever som inte får hjälp och stöd av sina föräldrar genom att ändra sitt förhållningssätt till att ge läxor. De erbjuder exempelvis läxhjälp på skolan såsom Lindell (1990) beskriver som ett sätt att skapa hemliga förhållanden i skolmiljön. Vidare menar även både Westlund (2004) och Cooper (2007) att deras studier visar att elever som inte kan få hjälp med uppgifter hemma får möjlighet till läxhjälp i skolan. Vårt resultat visar att föräldrar i vissa fall, av lärare, blir ålagda att hjälpa och bedöma sina barn vilket kan betyda att gränsen mellan lärare och föräldrar suddas ut. Klarar föräldrarna inte av de krav som ställs på dem, av läraren, så kan de bli kontaktade och erbjudna läxhjälp till sina barn. Detta kan betyda att då enstaka elever erbjuds läxhjälp leder det inte bara till att de i vissa fall kan känna sig inkompetenta utan även deras föräldrar. Cooper (2007) som visar på olika effekter lärare bör vara medvetna om då de ger elever läxor menar att läxor kan leda till mer föräldrauppskattning och föräldraengagemang men även i vissa fall störande föräldrainblandning.

Metoddiskussion

Vi valde att göra en kvalitativ studie vilket visade sig vara lämpligt med tanke på att vi ville ta reda på lärares förhållningssätt och deras intentioner med läxor. Vi anser att vi genom den kvalitativa metoden kunde undersöka och kartlägga vad som utmärker och kännetecknar lärares sätt att förhålla sig till läxor utifrån vårt syfte och våra frågor. Genom intervjuer som mer genomfördes som samtal kunde lärarna på ett fritt och avslappnat sätt dela med sig av sina förhållningssätt och intentioner med och kring läxor. I vårt inledande arbete med studien hade vi egentligen tänkt intervjua fler lärare men eftersom tiden för vårt arbete var begränsad valde vi att endast intervjua fyra lärare. Vi anser att vi fick ett tillräckligt omfattande material med hjälp av de intervjuer vi gjorde. Samtidigt är vi medvetna om att man inte kan dra några generella slutsatser utifrån endast fyra intervjuer men vi tror inte att vårt resultat hade blivit annorlunda om vi hade gjort fler intervjuer inom vårt geografiska område. Om vi däremot hade genomfört intervjuerna med en större geografisk spridning tror vi att resultatet kan ha blivit på annat sätt. Det finns många olika faktorer som spelar in på hur undervisning upplevs och läggs upp på olika platser och i olika enheter, exempelvis lärartäthet, resurser och kommuners riktlinjer. På olika platser och i olika kommuner påverkar politik och ekonomi vilken lärartäthet som finns och vilka och hur mycket resurser som det satsas på. Dessutom kan olika kommuners och olika enheters riktlinjer i form av bland annat arbetsplaner se olika ut vad det gäller läxpolicy och hur lärare kan förhålla sig till detta. Detta tror vi påverkar vilka olika möjligheter och hinder lärare har i sin planering av undervisningen. Hur lärare förhåller sig till läxor och vilka intentioner de har att ge läxor kan också påverkas utifrån dessa olika faktorer. Detta menar vi är olika aspekter som

skulle ha kunnat påverka vårt resultat om vi gjort ett geografiskt annorlunda urval. Trots att vi vid intervjuerna använde inspelningsutrustning och således fick tillgång till det inspelade materialet ordagrant känner vi att det hade varit lämpligt att vi båda deltagit vid samtliga intervjuer. Det hade det gjort att vi fått ett annat helhetsperspektiv eftersom vi då också kunnat ta del av kroppsspråk, mimik och gester under intervjuerna. Då vi kände till två av lärarna som vi intervjuade och således också deras sätt att arbeta på, kan detta omedvetet ha påverkat vårt sätt att tolka svaren och skriva vårt resultat. Om vi hade haft mer tid till förfogande och inte behövt göra det bekvämlighetsurval vi gjorde hade vi troligen intervjuat lärare från fler skolor. Detta hade sannolikt gjort att vi fått ta del av fler skilda förhållningssätt till läxor än vad vi fick i vår genomförda studie. Eftersom lärare på samma skola men i vissa fall även i samma kommun kan ha liknande förhållningssätt till olika beståndsdelar i undervisningen, i detta fall läxor.

Vidare forskning

Då vi ser vår studie som intressant och aktuell för alla inblandade parter i skolans verksamhet ser vi även ett intresse i att fördjupa och bygga vidare på den, genom att också ta del av föräldrars och elevers synsätt kring läxor. Vi tycker också att det skulle vara av intresse att kartlägga och studera elevers upplevelser och resonemang kring läxor i förhållande till deras tankar om skolprestationer. En del av de amerikanska studier vi tagit del av berör hur läxor påverkar elevers lärande och deras skolprestationer vilket har gjort oss nyfikna på hur detta visar sig i Sverige.

Referenser

- Cooper, Harris. (2007). *The battle over homework. Common ground for administrators, teachers and parents*. California: Corwin Press.
- Egidius, Henry. (1999). *Pedagogik för 2000-talet*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Epstein, Joyce L. & Van Voorhis, Frances L. (2001). *Teachers involve parents in schoolwork*. Baltimore: John Hopkins University.
- Hellsten, Jan-Olof. (1997). *Läxor är inget att orda om - Läxan som fenomen i aktuell pedagogisk litteratur*. Pedagogisk forskning i Sverige 1997 årg. 2 nr. 3.
- Kohn, Alfie. (2006). *The homework myth. Why our kids get too much of a bad thing*. Cambridge: Da Capo Press.
- Kroksmark, Tomas. (2003). [Red.]. *Den tidlösa pedagogiken*. Lund: Studentlitteratur.
- Leo, Ulf. (2004). (Hämtad: 2009-11-20). *Läxor är och förblir skolarbete. En studie om inställningar till läxor i ett F – 9 spår i grundskolan*. Magisteruppsats. Malmö Högskola. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://dspace.mah.se:8080/bitstream/2043/1491/1/laxorUlfLeo04.pdf>
- Lindell, Ebbe. (1990). *Läxor – hemarbetets utformning och effekter*. Stockholm: Skolöverstyrelsen.
- Läraryrket. (2005). *Lärarens handbok, skollag, läroplaner, yrkesetiska principer, FN:s barnkonvention*. Stockholm: Läraryrket.
- Patel, Runa. & Davidson, Bo. (2003). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Piaget, Jean. (1973). *Språk och tanke hos barnet*. Lund: Gleerup Bokförlag.
- Skolverket. (2006). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94)*. Stockholm: Fritzes.
- Skolverket. (2008). *Grundskolans kursplaner och betygskriterier*. Västerås: Fritzes.
- Skolöverstyrelsen. (1980). *Läroplan för grundskolan (Lgr 80)*. Stockholm: Liber.

Starrin, Bengt. & Svensson, Per-Gunnar. [Red.]. (1994). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Stukát, Staffan. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. (2001). (Hämtad: 2009-09-09). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.vr.se/huvudmeny/trycktochpublicerat.4.bde10ad107e2a197788000229.html>

Westlund, Ingrid. (2004). *Läxberättelser – Läxor som tid och uppgift*. Linköping: Linköpings universitet.

Intervjufrågor

- Har ni någon speciell läxkultur på skolan? Hur diskuterar ni kring läxor i arbetslaget?
- Ger du dina elever läxor?
 - Hur definierar du begreppet läxa?
 - Vad ger du för läxor?
 - Hur ser läxornas innehåll och utformning ut?
- Vilket syfte har du med att ge läxor?
- Hur motiverar du eleverna till att göra sina läxor?
 - Tror du att dina elever vet varför de har läxor?
- Individanpassar du läxorna? På vilket sätt?
 - På vilket sätt tillåts elever och föräldrar att ha inflytande över läxorna?
 - Hur tänker du kring att alla elever inte har samma möjligheter och förutsättningar till att få hjälp med sina läxor hemma?
- På vilket sätt påverkar läxor elevers lärande?
 - Ser du att dina elever lär sig mycket med hjälp av läxor? På vilket sätt?
 - Ser du någon skillnad på pojkars och flickors läxläsning? Beskriv.
- Har ditt sätt att ge läxor förändrats något under åren du arbetat? På vilket sätt?
- Vad anser du skulle hända om läxor förbjöds? Skulle målen ändå kunna uppnås?